

Strategia Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2025-2034

Opracowane przez:

www.CentrumFunduszyUE.pl

SPIS TREŚCI

Wnioski z Diagnozy	5
Podstawowe informacje o Powiecie Nowodworskim	5
Wnioski z diagnozy.....	5
Zidentyfikowane potencjały i problemy rozwoju, z uwzględnieniem zróżnicowań przestrzennych	15
Analiza SWOT	15
Zidentyfikowane potencjały	18
Zidentyfikowane problemy	20
Strategiczne wyzwania rozwojowe	26
Cele strategiczne rozwoju	28
Kierunki interwencji oraz działania służące osiągnięciu celów strategicznych rozwoju	32
Kierunki interwencji	32
Obszary strategicznej interwencji.....	45
Oczekiwane rezultaty planowanych interwencji, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia	50
Systemy realizacji strategii	61
Podmioty odpowiedzialne za realizację Strategii.....	61
Narzędzia realizacji Strategii.....	61
Monitoring oraz ewaluacja Strategii	62
Założenia ram finansowych i potencjalne źródła finansowania	64
Spis rysunków	66
Spis tabel.....	66

WNIOSKI Z DIAGNOZY

PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE NOWODWORSKIM

Powiat Nowodworski zlokalizowany jest na północy kraju, we wschodniej części województwa pomorskiego. W skład Powiatu wchodzi następujące jednostki samorządu terytorialnego: gmina i miasto Nowy Dwór Gdański, gmina Krynica Morska, gmina Ostaszewo, gmina Stegna oraz gmina Sztutowo.

Siedzibą władz Powiatu jest miasto Nowy Dwór Gdański.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, liczba ludności Powiatu Nowodworskiego na koniec 2023 r. wyniosła 33 626 osób, co stanowi 1,43% ogółu mieszkańców województwa pomorskiego. Obszar Powiatu zamieszkiwało 16 696 mężczyzn i 16 930 kobiet. Gęstość zaludnienia wyniosła 37 mieszkańców na 1 km².

WNIOSKI Z DIAGNOZY

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198), podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej. W Strategii natomiast zawarte są wnioski z diagnozy.

Poniższe wyszczególnienie zawiera wnioski w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym opracowane w oparciu o Diagnozę. Wnioski stanowią jedną z podstaw do sporządzenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ

1. W latach 2019-2023 liczba mieszkańców Powiatu Nowodworskiego zmniejszała się systematycznie. Ponadto liczba kobiet zamieszkujących Powiat przewyższała liczbę mężczyzn.
2. Na przestrzeni analizowanych lat w Powiecie Nowodworskim występowały niekorzystne zjawiska demograficzne, takie jak: ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji.

3. Powiat Nowodworski stanowi organ prowadzący dla następujących placówek oświatowych: Liceum Ogólnokształcącego im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim, Zespołu Szkół w Nowym Dworze Gdańskim, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim.
4. Przeprowadzona analiza danych na temat wyników egzaminu maturalnego wykazała, że uczniowie z Powiatu Nowodworskiego największą zdawalność, a przy tym najwyższe wyniki zanotowali w roku szkolnym 2023/2024. Należy zaznaczyć, że zdawalność w Powiecie we wszystkich latach była niższa niż w województwie oraz w kraju.
5. Na terenie Powiatu funkcjonuje Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim, która oferuje szeroki zakres usług wspierających rozwój dzieci, młodzieży oraz rodzin.
6. Powiat Nowodworski położony jest na terenie dwóch krain geograficznych: Mierzei Wiślanej i Żuław Wiślanych. Żuławy Wiślane wchodzą w skład makroregionu Pobrzeża Gdańskiego i podprovincji Pobrzeża Południowobałtyckiego. Odznaczają się płaskim ukształtowaniem terenu, z jednoczesnym występowaniem obszarów depresyjnych, poprzecinanych licznymi rzekami i kanałami.
7. Powiat Nowodworski odznacza się bogatym dziedzictwem kulturowym i historycznym, które przyciąga turystów poszukujących unikalnych doświadczeń. Do rejestru zabytków województwa pomorskiego wpisanych jest 109 zespołów i obiektów nieruchomych zlokalizowanych na terenie Powiatu Nowodworskiego. Stanowią one różnorodną grupę zabytków od obiektów sakralnych do zabytków techniki.
8. Do rejestru zabytków wpisane są również zabytki ruchome – jest to wyposażenie kilkunastu kościołów rzymskokatolickich oraz jednego kościoła grekokatolickiego.

9. W granicach Powiatu występują również bardzo cenne zabytki archeologiczne. Są to: osada otwarta z okresu wpływów rzymskich oraz późnego średniowiecza w Lubieszewie (gmina Nowy Dwór Gdański) oraz neolityczne osady bursztyniarskie w Wybicku i Niedźwiedziówce (gmina Stegna).
10. Na terenie Powiatu Nowodworskiego znajdują się dwa muzea wpisane do rejestru Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Muzeum Stutthof w Sztutowie oraz Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich.
11. Na terenie Powiatu Nowodworskiego znajdują się również następujące muzea: Muzeum Żuławski Park Historyczny, Muzeum Przyrodniczo-Myśliwskie w Krynicy Morskiej, Prywatne Muzeum Bursztynu w Stegnie.
12. Na obszarze Powiatu w dziedzinie kultury działają następujące jednostki: Miejska Biblioteka Publiczna w Krynicy Morskiej, Żuławski Ośrodek Kultury w Nowym Dworze Gdańskim, Publiczna Biblioteka Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański, Żuławski Park Historyczny w Nowym Dworze Gdańskim, Biblioteka Publiczna i Gminny Ośrodek Kultury w Ostaszewie, Gminny Ośrodek Kultury w Stegnie wraz z działającą w jego strukturach Biblioteką Publiczną Gminy Stegna, Kino „Za rogiem” w Stegnie, Biblioteka Publiczna Gminy Sztutowo oraz świetlice wiejskie na terenie poszczególnych gmin Powiatu Nowodworskiego.
13. Na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonuje 10 klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi). Lokalne kluby sportowe pełnią ważną rolę w krzewieniu aktywności fizycznej mieszkańców, należy więc w najbliższych latach podjąć działania wspierające ich rozwój.
14. Powiat Nowodworski jest stosunkowo dobrze wyposażony w infrastrukturę sportową, na którą składają się m.in. stadiony (w Nowym Dworze Gdańskim, Drewnicy i Sztutowie, który aktualnie jest w przebudowie), hale sportowe, boiska do piłki nożnej, koszykówki, siatkówki, piłki ręcznej, korty tenisowe, przyszkolne sale gimnastyczne, siłownie oraz baseny.

15. Powiat Nowodworski charakteryzuje się istotnym potencjałem turystycznym i rekreacyjnym, wynikającym w szczególności z jego położenia oraz dostępnych zasobów naturalnych.
16. Powiat Nowodworski posiada znaczny potencjał przyrodniczy, który stanowi kluczową atrakcję turystyczną. Wśród głównych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych można wyróżnić: lasy i tereny zielone, rezerваты przyrody, Obszary Natura 2000, Zalew Wiślany, rzeki i kanały, szlaki turystyczne.
17. Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Powiatu Nowodworskiego realizują przede wszystkim gminne, miejsko-gminne oraz miejskie ośrodki pomocy społecznej. Organem, który realizuje politykę społeczną z ramienia Powiatu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. W jego strukturach działa również Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej.
18. Do jednostek wsparcia instytucjonalnego w zakresie pomocy społecznej, działających na terenie Powiatu Nowodworskiego należą: świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne, placówki wsparcia dziennego, Dom dla Dzieci w Nowym Dworze Gdańskim (na moment sporządzania Strategii funkcjonują dwie placówki – Dom dla dzieci w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dom dla dzieci na Bałtyckiej), Warsztaty Terapii Zajęciowej w Marzęcinie, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Jantarze, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nowym Dworze Gdańskim, Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Jezierniku
19. W latach 2019-2022 widoczny był systematyczny spadek liczby osób korzystających z usług Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim, następnie w 2023 r. nastąpił wzrost.
20. Na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonuje Powiatowe Centrum Zdrowia w Malborku – Szpital w Nowym Dworze Gdańskim. Swoją działalność

w strukturach Powiatowego Centrum Zdrowia prowadzi również Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Nowym Dworze Gdańskim.

21. W granicach Powiatu zlokalizowany jest również Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „NEPTUN” w Jantarze, w ramach którego funkcjonuje oddział rehabilitacji neurologicznej, oddział rehabilitacji kardiologicznej oraz oddział rehabilitacji ogólnoustrojowej stacjonarnej.

22. Dostęp do usług farmaceutycznych na terenie Powiatu Nowodworskiego zapewniony jest poprzez 12 aptek oraz 1 punkt apteczny.

23. Na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonuje Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Gdańskim.

24. Frekwencja w wyborach samorządowych w Powiecie w 2018 r. oraz 2024 r. była niższa niż w całym kraju oraz województwie pomorskim.

25. Na obszarze Powiatu Nowodworskiego działają 54 organizacje pozarządowe.

26. Nad bezpieczeństwem mieszkańców Powiatu Nowodworskiego czuwają policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim.

27. Służbą dbającą o bezpieczeństwo mieszkańców Powiatu jest również Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Dworze Gdańskim. Ważnym elementem systemu zabezpieczenia przeciwpożarowego w gminach są ochotnicze straże pożarne, funkcjonujące jako stowarzyszenia.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ

1. W Powiecie Nowodworskim od kilku lat zauważalny jest stały wzrost liczby podmiotów gospodarczych – od 2019 r. wartość wskaźnika wzrosła o 15,66%, co jest bardzo pozytywnym zjawiskiem. Wzrost poziomu przedsiębiorczości widoczny jest w każdej gminie na obszarze Powiatu. Najwięcej przedsiębiorstw funkcjonuje w gminie Nowy Dwór Gdański, natomiast najmniej w gminie Ostaszewo.

2. W Powiecie Nowodworskim dominują tzw. mikroprzedsiębiorstwa. W 2023 r. stanowiły one 97,62%. Należy również zauważyć, że liczba małych przedsiębiorstw ulega systematycznemu spadkowi, co jest negatywnym zjawiskiem i wymaga podjęcia działań w celu zapobieżenia tej sytuacji. Warto zaznaczyć, że na terenie Powiatu niezmiennie od 2020 r. funkcjonuje 17 średnich przedsiębiorstw, natomiast nie jest zarejestrowane żadne duże przedsiębiorstwo.
3. Struktura rodzajów działalności podmiotów gospodarczych w Powiecie Nowodworskim jest zróżnicowana, obejmując rolnictwo (2,66% wszystkich przedsiębiorstw), sektor przemysłowy, w tym spożywczy, budowlany, drzewny (28,66%) oraz sektor usług (turystyka, transport, doradztwo) i handel (łącznie 68,68%).
4. Zgodnie z danymi GUS na terenie Powiatu Nowodworskiego liczba osób pracujących w 2023 r. wynosiła 11 600, w tym 6 435 mężczyzn oraz 5 165 kobiet.
5. Rynek pracy w Powiecie Nowodworskim jest obciążony tzw. sezonowością. Późną jesienią oraz zimą odnotowuje się większą liczbę osób rejestrujących się jako bezrobotne. Z kolei bezrobocie spada w okresie sezonu letniego, kiedy pracę rozpoczyna branża turystyczna. Mieszkańcy znajdują wówczas zatrudnienie m.in. w gastronomii, ośrodkach wczasowych.
6. Zgodnie z danymi GUS, na koniec 2024 r. Powiat Nowodworski zamieszkiwało 1 060 osób zarejestrowanych jako bezrobotni, w tym 657 kobiet oraz 403 mężczyzn. Najwięcej osób bezrobotnych pochodzi z terenu gminy Nowy Dwór Gdański (575 osób w 2024 r.), blisko połowę mniej z gminy Stegna (262 osoby w 2024 r.). Najmniej osób bezrobotnych odnotowano w gminie Krynica Morska (46 osób w 2024 r.). Każda z gmin Powiatu Nowodworskiego odnotowała od 2021 r. spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ

1. Na Powiat Nowodworski składają się dwie duże krainy geograficzne: Żuławy Wiślane oraz Mierzeja Wiślana.
2. Zgodnie z fizyczno-geograficznym podziałem Polski według Kondrackiego Powiat Nowodworski znajduje się na obszarze następujących jednostek: Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa, Prowincja: Niż Środkowoeuropejski, Podprowincja: Pobrzeża Południowobałtyckie, Makroregion: Pobrzeże Gdańskie, Mezo-region: Żuławy Wiślane oraz Mierzeja Wiślana.
3. Powiat Nowodworski w województwie pomorskim charakteryzuje słabo rozwinięta sieć drogowa, obejmująca zarówno drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne.
4. Przez Powiat przebiega jedna droga krajowa, która pełni bardzo ważną rolę komunikacyjną, zarówno dla jego mieszkańców, jak i w kontekście tranzytowym.
5. Dostępność komunikacyjna w Powiecie Nowodworskim zapewniona jest również przez lokalne połączenia transportu publicznego, a także infrastrukturę rowerową. Infrastruktura jest rozwinięta, natomiast w pełni nie odpowiada na zapotrzebowanie.
6. W granicach Powiatu znajdują się następujące szlaki rowerowe: szlak rowerowy przez Żuławy Wiślane, szlak rowerowy Mierzeja Wiślana.
7. Na terenie Powiatu Nowodworskiego zlokalizowane są linie kolejowe wąskotorowe tworzące sieć Żuławskiej Kolei Dojazdowej.
8. Przez obszar 4 gmin (Nowy Dwór Gdański, Ostaszewo, Lichnowy, Stegna) przebiegają trasy rowerowe wchodzące w skład międzynarodowej trasy EuroVelo R-10 i Wiślanej Trasy Rowerowej R-9.
9. Przez teren Powiatu Nowodworskiego przebiega Pętla Żuławska. Szlak łączy w sobie fascynującą przyrodę z atrakcjami dziedzictwa kulturowego.

10. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę na terenie Powiatu Nowodworskiego realizowane jest przez: Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Krynicy Morskiej.
11. Na koniec 2023 r. długość eksploatowanej sieci wodociągowej na obszarze Powiatu Nowodworskiego wynosiła 606,5 km i korzystało z niej 33 196 osób.
12. Z sieci wodociągowej na obszarze Powiatu Nowodworskiego korzystało w 2023 r. 98,7% ogólnej liczby mieszkańców Powiatu.
13. W latach 2019-2023 spadła liczba osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie Powiatu Nowodworskiego. Sytuacja ta dotyczy również poszczególnych gmin Powiatu.
14. W Powiecie Nowodworskim największy odsetek mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowych jest w gminie Nowy Dwór Gdański i gminie Ostaszewo – są to gminy zwodociągowane w 100%.
15. Na infrastrukturę kanalizacyjną Powiatu Nowodworskiego składa się rozdzielczy system kanalizacji sanitarnej i deszczowej.
16. Na koniec 2023 r. w granicach Powiatu Nowodworskiego długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 346,9 km i korzystało z niej 24 140 mieszkańców.
17. Na koniec 2023 r. 71,8% mieszkańców Powiatu miało dostęp do sieci kanalizacyjnej. Najwyższy stopień skanalizowania odnotowano w gminie Krynica Morska (99,9%). Natomiast najniższy poziom wskaźnika występuje w gminie Ostaszewo – zaledwie 7,2%.
18. Na terenie Powiatu Nowodworskiego dystrybucją gazu ziemnego zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.
19. Na koniec 2023 r. na obszarze Powiatu długość czynnej sieci gazowej wynosiła 47 246 m i korzystało z niej 5 819 mieszkańców.
20. Na koniec 2023 r. 17,3% mieszkańców Powiatu korzystało z sieci gazowej.

21. Wśród gmin Powiatu Nowodworskiego na koniec 2024 r. największy dostęp do stacjonarnych usług szerokopasmowych miała gmina Krynica Morska (94,72% punktów adresowych objętych zasięgiem), a najmniejszy – gmina Ostaszewo (47,70% punktów adresowych objętych zasięgiem).
22. W granicach Powiatu Nowodworskiego zaopatrzenie w ciepło realizowane jest głównie przez indywidualne źródła ciepła oraz kotłownie (przede wszystkim mieszkańcy gminy Nowy Dwór Gdański).

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ

1. Powiat Nowodworski charakteryzuje się klimatem umiarkowanym, przejściowym. Jest to region leżący na granicy wpływów klimatu morskiego i kontynentalnego, co oznacza, że występują tutaj zarówno łagodne zimy, jak i chłodniejsze lata.
2. Na terenie Powiatu Nowodworskiego znajduje się jeden park krajobrazowy – Park Krajobrazowy Mierzeja Wiślana, którego obszar położony jest na obszarze gminy Krynica Morska oraz gminy Sztutowo. W celu zabezpieczenia Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka wyznaczona jest otulina Parku o powierzchni 22 703 ha położona na terenie następujących gmin Powiatu Nowodworskiego: gminy Nowy Dwór Gdański, gminy Stegna i gminy Sztutowo, a także na części Zalewu Wiślanego w granicach województwa pomorskiego.
3. Kolejną formą ochrony przyrody znajdującą się na terenie Powiatu Nowodworskiego są obszary chronionego krajobrazu. W Powiecie znajdują się cztery takie obszary: Rzeki Nogat, Rzek Szarpawy i Tugi, Środkowożuławski, Doliny Rzeki Nogat.
4. Do ustanowionych form ochrony przyrody na obszarze Powiatu zaliczają się również trzy rezerваты przyrody: Kąty Rybackie, Buki Mierzei Wiślanej, Mewia Łacha.

5. W Powiecie Nowodworskim zlokalizowanych jest pięć obszarów Natura 2000: Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana, Ostoja w Ujściu Wisły, Zalew Wiślany, Dolina Dolnej Wisły, Ujście Wisły.
6. Na terenie Powiatu Nowodworskiego zlokalizowanych jest 26 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa oraz grupy drzew.
7. Powiat Nowodworski charakteryzuje się rozbudowaną siecią hydrograficzną. Cieki wodne ułożone są w dużym zagęszczeniu. Od północy Powiat Nowodworski posiada dostęp do Zatoki Gdańskiej i Zalewu Wiślanego.
8. Sieć hydrograficzną na terenie Powiatu budują następujące rzeki: Wisła, Nogat, Szarpawa, Wisła Królewiecka, Tuga.
9. Na obszarze Powiatu znajduje się również duża liczba sztucznie utworzonych kanałów melioracyjnych. Łączna długość kanałów występujących na terenie Powiatu Nowodworskiego wynosi 417,3 km.
10. Mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego wskazują, że na obszarze Powiatu Nowodworskiego istnieje wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi.
11. Powiat Nowodworski zlokalizowany jest na obszarze dorzecza Wisły oraz dziewięciu jednolitych części wód powierzchniowych i trzech jednolitych części wód podziemnych.
12. Na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonują 4 punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) dostępne dla mieszkańców gmin objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi.

ZIDENTYFIKOWANE POTENCJAŁY I PROBLEMY ROZWOJU, Z UWZGLĘDNIENIEM ZRÓŻNICOWAŃ PRZESTRZENNYCH

Rozwój społeczno-gospodarczy Powiatu Nowodworskiego kształtowany jest przez szereg zróżnicowanych czynników o charakterze wewnętrznym i zewnętrznym. Kluczowe znaczenie mają zarówno istniejące zasoby i mocne strony powiatu, jak i wyzwania oraz bariery ograniczające jego dalszy rozwój. Równocześnie należy uwzględnić zróżnicowania przestrzenne – istotne różnice w poziomie rozwoju i dostępności usług między poszczególnymi gminami, wynikające z ich położenia, funkcji, struktury demograficznej czy uwarunkowań środowiskowych.

W niniejszym rozdziale dokonano identyfikacji głównych potencjałów rozwojowych, które mogą stanowić podstawę planowania strategicznego i podejmowania działań inwestycyjnych. Zestawiono je z najważniejszymi problemami i barierami rozwoju, które wymagają interwencji lub wsparcia ze strony administracji publicznej i partnerów społeczno-gospodarczych. Szczególny nacisk położono na analizę różnic przestrzennych wewnątrz powiatu, co umożliwia wskazanie obszarów wymagających szczególnej interwencji.

ANALIZA SWOT

Analiza danych zastanych pozwoliła na zidentyfikowanie kluczowych problemów i potencjałów Powiatu Nowodworskiego, które stanowią podstawę do określenia celów i wytyczenia kierunków interwencji. W celu usystematyzowania zebranych informacji, na bazie wypracowanych wniosków z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Powiatu przeprowadzono analizę SWOT.

S	Strengths – mocne strony (pozytywne uwarunkowania wewnętrzne), stanowiące potencjał rozwojowy Powiatu	W	Weaknesses – słabe strony (negatywne uwarunkowania wewnętrzne), ograniczające rozwój Powiatu
O	Opportunities – szanse, pozytywne czynniki zewnętrzne sprzyjające dalszemu rozwojowi Powiatu	T	Threats – zagrożenia (negatywne czynniki zewnętrzne) postrzegane jako bariery dla dalszego rozwoju Powiatu

Tabela przedstawia analizę SWOT sytuacji Powiatu Nowodworskiego w zakresie społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym.

Tabela 1 Analiza SWOT Powiatu Nowodworskiego w zakresie społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym

ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Dostęp do placówek oświatowych na poziomie ponadpodstawowym	Niekorzystne trendy demograficzne (spadek liczby ludności, zjawisko starzenia się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji wewnętrznych)
Dziedzictwo kulturowe (zabytki nieruchome i ruchome, muzea, w tym o znaczeniu krajowym)	Zdawalność egzaminu maturalnego na poziomie niższym niż w województwie i w kraju
Różnorodna działalność gminnych instytucji kultury	Duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej
Stosunkowo dobrze wyposażona infrastruktura sportowa	Niewystarczający dostęp do placówek zdrowotnych, w tym szpitala
Rozwinięta infrastruktura turystyczna	Niski poziom frekwencji wyborczej w porównaniu do województwa i Polski
Funkcjonowanie domu pomocy społecznej (gmina Stegna) oraz placówek wsparcia dziennego (gmina Stegna oraz gmina Nowy Dwór Gdański)	Wzrost interwencji jednostek OSP

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Dostępność placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie gminy Nowy Dwór Gdański	Brak dużego przedsiębiorstwa działającego na terenie Powiatu
Dostęp do placówek zdrowotnych, w tym szpitala	Spadek liczby małych przedsiębiorstw
Duża liczba organizacji pozarządowych	Duża liczba osób aktywnych zawodowo pracuje poza gminą będącą miejscem zamieszkania
Bezpieczeństwo publiczne oparte o policję (Komenda Powiatowa w Nowym Dworze Gdańskim oraz lokalne posterunki) oraz straż pożarną (w tym jednostki wpisane do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego)	Duży udział bezrobotnych kobiet
Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	Niewystarczający rozwój sieci drogowej
Stosunkowo duża liczba średnich przedsiębiorstw	Przystanki autobusowe w złym stanie, nie są dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami
Żuławska Kolej Dojazdowa jako atrakcja turystyczna	Słaby dostęp do transportu publicznego, w tym kolejowego
Przebieg kilku szlaków rowerowych	Niewystarczająca infrastruktura pomocnicza dla komunikacji rowerowej (np. miejsca postojowe)
Bardzo wysoki poziom zwodociągowania	Bardzo niski poziom skanalizowania gminy Ostaszewo (7,2%)
Stosunkowo wysoki poziom skanalizowania	Zgazyfikowana jest tylko jedna gmina – Nowy Dwór Gdański
Wysoki poziom dostępu do internetu szerokopasmowego	Występowanie tradycyjnych nieekologicznych źródeł ciepła
Różnorodne formy ochrony przyrody	Wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi
Dobry stan wód Jednolitych Części Wód Podziemnych	Zły stan Jednolitych Części Wód Powierzchniowych
Funkcjonowanie czterech PSZOK (jeden wspólny dla gmin Stegna i Sztutowo)	Brak możliwości przetwarzania odpadów na terenie Powiatu
Poszczególne gminy Powiatu osiągają	

ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
wymagane poziomy recyklingu	
SZANSE	ZAGROŻENIA
Potencjał turystyczny wynikający w szczególności z położenia oraz dostępnych zasobów (przyrodniczych i kulturowych)	Sezonowość rynku pracy
Rozwój rolnictwa ekologicznego	Zanieczyszczenie powietrza
Program promocji zatrudnienia oraz aktywizację lokalnego rynku pracy	Zagrożenie powodziowe
Rozwój infrastruktury technicznej, w tym drogowej	Zagrożenie suszą
Rozwój infrastruktury rowerowej	Zanieczyszczenie wód (spowodowane m.in. nieprawidłowo odprowadzanymi ściekami lub zanieczyszczeniami z terenów rolniczych)
Planowane zwiększenie dostępu do usług szerokopasmowych	Brak wystarczających środków finansowych
Termomodernizacja budynków	
Edukacja ekologiczna	
Zewnętrzne źródła finansowania, w tym Fundusze Europejskie na lata 2021-2027	

Źródło: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Powiatu Nowodworskiego

ZIDENTYFIKOWANE POTENCJAŁY

Na podstawie przeprowadzonej analizy SWOT dokonano identyfikacji potencjałów Powiatu Nowodworskiego. Kluczowe obszary potencjału rozwojowego Powiatu wyróżniono w kolejnej tabeli.

Tabela 2 Zidentyfikowane potencjały Powiatu Nowodworskiego

Potencjał edukacyjny i społeczny	Dostępność ponadpodstawowych placówek edukacyjnych stwarza warunki do rozwoju kapitału ludzkiego i przygotowania młodych ludzi do aktywności zawodowej
	Dobrze rozwinięta infrastruktura społeczna (jak na przykład domy pomocy społecznej, placówki wsparcia dziennego, placówki opiekuńczo-wychowawcze) stanowią solidną bazę do dalszego rozwoju usług opiekuńczych
	Bogata oferta instytucji kultury i aktywność organizacji pozarządowych wzmacniają potencjał społecznej integracji, lokalnej aktywności i współpracy międzysektorowej
Potencjał turystyczny i kulturowy	Dziedzictwo kulturowe, muzea o znaczeniu krajowym, jak również Żuławska Kolej Dojazdowa i szlaki rowerowe, są cennym zasobem do rozwijania oferty turystyki kulturowej, aktywnej i rodzinnej
	Rozwinięta infrastruktura turystyczna i sportowa dodatkowo podnosi atrakcyjność regionu jako miejsca wypoczynku i rekreacji
	Pętla Żuławska stanowiąca zarówno szlak wodny, jak i infrastrukturę turystyczną
Potencjał gospodarczy	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych i obecność średnich przedsiębiorstw wskazują na dynamiczny rozwój sektora MŚP
Potencjał infrastrukturalny i technologiczny	Wysoki poziom zwodociągowania, skanalizowania (z wyjątkiem gminy Ostaszewo) i dostęp do internetu szerokopasmowego świadczą o dobrym przygotowaniu technicznym Powiatu do obsługi mieszkańców, firm i turystów
Potencjał środowiskowy	Różnorodne formy ochrony przyrody, wysokie standardy gospodarki odpadami tworzą korzystne warunki do rozwoju ekologicznego stylu życia, eko-turystyki i inwestycji zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

Opracowana analiza SWOT pozwoliła również na identyfikację problemów Powiatu Nowodworskiego. Najważniejsze problemy rozwojowe Powiatu wyróżniono w kolejnej tabeli.

Tabela 3 Zidentyfikowane problemy Powiatu Nowodworskiego

Problemy demograficzne i społeczne	Występowanie niekorzystnych zmian demograficznych przekłada się na ograniczony potencjał siły roboczej i rosnące zapotrzebowania na usługi społeczne
	Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej oraz stosunkowo niska frekwencja wyborcza wskazują na obszary wykluczenia społecznego i niskiego zaangażowania obywatelskiego
Problemy edukacyjne	Wyniki egzaminów maturalnych pozostają poniżej średnich wojewódzkich i krajowych, co może świadczyć o ograniczeniach w jakości nauczania lub problemach społeczno-ekonomicznych wpływających na wyniki uczniów
Problemy na rynku pracy i w gospodarce	Brak większych zakładów przemysłowych i spadek liczby małych przedsiębiorstw wskazują na ograniczoną bazę gospodarczą i trudności w tworzeniu stabilnych miejsc pracy
	Duża liczba mieszkańców podejmuje zatrudnienie poza miejscem zamieszkania, co oznacza, że lokalny rynek pracy nie jest w stanie w pełni zaspokoić potrzeb zawodowych mieszkańców
	Wysoki udział bezrobotnych kobiet wymaga podjęcia działań ukierunkowanych na zwiększenie ich aktywności zawodowej
Problemy infrastruktury transportowej	Zły stan infrastruktury drogowej, niedostateczna dostępność komunikacyjna

	Stan przystanków autobusowych oraz brak ich dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami obniża komfort i dostępność transportu publicznego
	Brak infrastruktury kolejowej oraz brak odpowiednich miejsc postojowych dla rowerów ograniczają rozwój zrównoważonych form mobilności, co wpływa na komfort podróży oraz ekologię transportu w Powiecie
Problemy infrastruktury technicznej	Znaczne różnice w dostępie do podstawowej infrastruktury komunalnej, jak niski poziom skanalizowania w gminie Ostaszewo czy ograniczony zasięg sieci gazowej, utrudniają modernizację gospodarstw domowych i rozwój nowoczesnych technologii
	Występowanie tradycyjnych, nieekologicznych źródeł ciepła negatywnie wpływa na jakość powietrza i zdrowie mieszkańców
Problemy środowiskowe	Obszar powiatu narażony jest na ryzyko powodzi, co stanowi poważne zagrożenie dla mieszkańców, infrastruktury i działalności gospodarczej
	Pogarszający się stan wód powierzchniowych wpływa na środowisko naturalne i ogranicza możliwości rozwoju turystyki oraz rolnictwa.

Źródło: opracowanie własne

UWZGLĘDNIENIE ZRÓŻNICOWAŃ PRZESTRZENNYCH

W całym Powiecie Nowodworskim występują niekorzystne trendy demograficzne, jednak ich nasilenie jest zróżnicowane przestrzennie. Największym spadkiem ludności w ostatnich kilku latach odznaczają się gminy: Krynica Morska oraz Ostaszewo. Gminą o największej liczbie mieszkańców jest gmina Nowy Dwór Gdański, natomiast o najmniejszej – gmina Krynica Morska. Należy również zaznaczyć, że każda z gmin wchodzących w skład Powiatu boryka się z problemem starzenia się społeczeństwa. W każdej z gmin występuje również ujemny przyrost naturalny (poza kilkoma przypadkami w analizowanym okresie),

w największym stopniu w gminach: Nowy Dwór Gdański oraz Stegna. Powiat Nowodworski zмага się również z ujemnym saldem migracji, które najbardziej zauważalne jest w gminie Nowy Dwór Gdański.

Powiat Nowodworski stanowi organ prowadzący dla trzech placówek oświatowych – wszystkie zlokalizowane są w Nowym Dworze Gdańskim, który pełni funkcję edukacyjnego centrum Powiatu. Oferuje on dostęp do liceum i techników dla młodzieży z całego Powiatu. Jednakże koncentracja oferty edukacyjnej w jednym miejscu wpływa na zróżnicowanie przestrzenne – uczniowie z pozostałych gmin muszą codziennie dojeżdżać, co generuje dodatkowe koszty i utrudnienia. Brak szkół ponadpodstawowych w pozostałych gminach może również wpływać na pogłębianie się nierówności edukacyjnych, zarówno w zakresie dostępu do oferty kształcenia, jak i możliwości rozwijania zainteresowań, uczestnictwa w zajęciach czy korzystania z poradnictwa zawodowego. Należy również podkreślić fakt, że wielu uczniów decyduje się na naukę w większych miastach, jak Elbląg czy Gdańsk, na co bardzo duży wpływ ma ograniczona dostępność komunikacyjna w Powiecie.

Powiat posiada istotne zasoby w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz lokalnej aktywności kulturalnej. Na jego terenie znajdują się cenne zabytki nieruchome i ruchome oraz muzea, w tym o znaczeniu krajowym. Dużą rolę w rozwoju kultury odgrywają gminne instytucje kultury, mimo to dostęp do kultury nie jest równomierny w całym Powiecie. Największa koncentracja działań kulturalnych i infrastruktury znajduje się w Nowym Dworze Gdańskim, który pełni funkcję głównego ośrodka instytucjonalnego i organizacyjnego. Posiada on rozbudowaną ofertę wydarzeń, zasoby kadrowe i techniczne oraz możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych. Dobrze rozwinięta działalność prowadzona jest także w gminie Stegna, która korzysta z potencjału turystycznego i sezonowego napływu turystów.

Z kolei mniejsze gminy, takie jak Sztutowo czy Krynica Morska, mają ograniczoną infrastrukturę i zasoby kadrowe, co utrudnia organizowanie wydarzeń kulturalnych przez cały rok. Może to prowadzić do nierównego dostępu mieszkańców do kultury oraz ograniczonego udziału w życiu społecznym, zwłaszcza wśród dzieci i seniorów.

Warto zaznaczyć, że dużą wartością Powiatu jest silne zaangażowanie społeczności lokalnych i liczna obecność organizacji pozarządowych. Szczególnie widoczne jest to w gminach: Nowy Dwór Gdański oraz Stegna. Odwrotnie sytuacja wygląda w przypadku frekwencji mieszkańców w wyborach samorządowych – zauważalny jest spadek zaangażowania w wybory lokalnych władz. Frekwencja w Powiecie w przypadku wyborów w 2018 i 2024 roku była niższa niż w całym kraju oraz województwie pomorskim. Należy zaznaczyć, że największa frekwencja wyborcza została zanotowana w gminie Krynica Morska, zarówno w wyborach samorządowych w 2018 r., jak i w 2024 r.

Sytuacja na rynku pracy różni się w zależności od lokalizacji. Największa koncentracja przedsiębiorstw występuje w gminach: Nowy Dwór Gdański oraz Stegna, choć brak dużych inwestorów nadal ogranicza rozwój gospodarczy. Natomiast pozostałe gminy borykają się z niedoborem lokalnych miejsc zatrudnienia, co skutkuje koniecznością dojazdów mieszkańców do pracy poza ich miejscem zamieszkania. W tych obszarach problem bezrobocia, zwłaszcza wśród kobiet, jest bardziej dotkliwy.

Należy również zaznaczyć, że rynek pracy w Powiecie Nowodworskim jest obciążony tzw. sezonowością. Późną jesienią oraz zimą odnotowuje się większą liczbę osób rejestrujących się jako bezrobotne. Z kolei bezrobocie spada w okresie sezonu letniego, kiedy pracę rozpoczyna branża turystyczna. Mieszkańcy znajdują wówczas zatrudnienie m.in. w gastronomii, ośrodkach wczasowych.

Stan infrastruktury transportowej (przede wszystkim zły stan dróg) i mobilności wykazuje duże zróżnicowanie przestrzenne. W gminie Nowy Dwór Gdański komunikacja publiczna jest stosunkowo lepiej rozwinięta, chociaż nadal wymaga modernizacji, natomiast w gminach peryferyjnych przystanki autobusowe są w złym stanie, a brak infrastruktury rowerowej ogranicza korzystanie z alternatywnych form transportu.

Różnice w dostępie do infrastruktury technicznej są wyraźne – gmina Nowy Dwór Gdański ma najwyższy poziom skanalizowania, podczas gdy w gminach takich jak Ostaszewo jest on bardzo niski. W przypadku sieci gazowej, korzystają z niej właściwie jedynie mieszkańcy gminy Nowy Dwór Gdański. Większość społeczności lokalnych korzysta z indywidualnych źródeł ciepła, jedynie w gminie Nowy Dwór Gdański część miasta korzysta z sieci ciepłowniczej. Natomiast dostępność stacjonarnych usług szerokopasmowych jest na dobrym poziomie - największy dostęp na koniec 2024 r. miała gmina Krynica Morska (94,72% punktów adresowych objętych zasięgiem), a najmniejszy – gmina Ostaszewo (47,70% punktów adresowych objętych zasięgiem).

Teren Powiatu Nowodworskiego charakteryzuje się wysoką wartością przyrodniczą, co znajduje odzwierciedlenie w obecności różnych form ochrony przyrody, zarówno o charakterze krajowym, jak i europejskim. Największa koncentracja chronionych obszarów o dużym znaczeniu ekologicznym, wysokich walorach krajobrazowych i rekreacyjnych skoncentrowana jest na północy i wschodzie Powiatu, czyli w gminach Krynica Morska, Sztutowo oraz Stegna.

Mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego, sporządzane dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazują, że na obszarze Powiatu Nowodworskiego istnieje wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi.

W przypadku narażenia na susze najbardziej zagrożona jest gmina Ostaszewo, natomiast pozostałe gminy zagrożone są w większości w stopniu umiarkowanym lub słabym.

W oparciu o obowiązujący Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły wszystkie jednolite części wód powierzchniowych zlokalizowane na terenie Powiatu charakteryzują się złym stanem wód, a co istotne są one zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Natomiast jednolite części wód podziemnych odznaczają się dobrym stanem, a dwie z nich są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych co do stanu chemicznego.

STRATEGICZNE WYZWANIA ROZWOJOWE

W celu precyzyjnego i dokładnego opisanie strategii rozwoju Powiatu Nowodworskiego, warto zwrócić uwagę na pięć głównych wyzwań, które przed nim stoją. Wyzwania te determinują zarówno wybór celów, jak i mechanizmy realizacji Strategii.

Tabela 4 Wyzwania rozwojowe Powiatu Nowodworskiego

Usługi i oferta publiczna dostosowane do aktualnych procesów demograficznych	W Powiecie Nowodworskim występują niekorzystne trendy demograficzne, takie jak spadek ludności, starzenie się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji. Usługi i oferta publiczna wymagają dostosowania do zmieniających się potrzeb społeczeństwa. Konieczne jest m.in. rozwijanie usług dla seniorów oraz zapewnienie odpowiedniej opieki zdrowotnej i społecznej. Celem jest stworzenie takiej oferty, która będzie wspierać wszystkich mieszkańców, niezależnie od ich wieku czy sytuacji życiowej.
Edukacja i podnoszenie kompetencji kadry nauczycielskiej	Aby sprostać wymaganiom nowoczesnej gospodarki, należy skupić się na podnoszeniu jakości usług edukacyjnych na każdym etapie kształcenia, z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy i postępu technologicznego, przy jednoczesnym zapewnieniu równych szans i dostępu dla wszystkich mieszkańców. Kluczowym elementem jest również systematyczne podnoszenie kompetencji kadry nauczycielskiej, aby mogli skutecznie odpowiadać na zmieniające się wymagania i wyzwania edukacyjne.
Spójne wykorzystanie potencjału turystycznego	Powiat Nowodworski charakteryzuje się istotnym potencjałem turystycznym i rekreacyjnym, wynikającym w szczególności z jego położenia oraz dostępnych zasobów naturalnych. Należy skutecznie i harmonijnie promować oraz rozwijać atrakcje turystyczne Powiatu. Spójne wykorzystanie potencjału turystycznego to szansa na zwiększenie atrakcyjności regionu, rozwój gospodarczy i poprawę jakości życia mieszkańców.
Rozwój infrastruktury technicznej	Wzrost gospodarczy i rozwój wymagają dostępu do dobrze rozwiniętej infrastruktury technicznej. Pilne działania obejmują przebudowę dróg oraz rozbudowę sieci telekomunikacyjnej. Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna jest fundamentem

	rozwoju społeczno-gospodarczego, poprawia jakość życia i wspiera innowacyjność regionu.
Dbłość o środowisko i dostosowanie do zmian klimatu	Wdrażanie innowacyjnych technologii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych oraz ochrona ekosystemów i bioróżnorodności będą miały wpływ na atrakcyjność regionu jako miejsca do życia i rozwoju przedsiębiorczości.

Źródło: opracowanie własne

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU

Rozwój Powiatu Nowodworskiego w perspektywie najbliższych lat wymaga jasno określonych założeń, które będą odpowiedzią na potrzeby mieszkańców, zidentyfikowane wyzwania oraz zmieniające się uwarunkowania. Zaplanowane cele strategiczne będą stanowić podstawę do planowania i realizacji polityki rozwoju Powiatu.

Cele te zostały wypracowane w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej, analizę potencjałów i barier rozwojowych, a także na podstawie wyników badania ankietowego. Każdy z celów odnosi się do kluczowych obszarów funkcjonowania Powiatu, takich jak infrastruktura, edukacja, rynek pracy, ochrona środowiska, kultura czy bezpieczeństwo i służy realizacji długofalowej wizji zrównoważonego, odpornego i nowoczesnego samorządu.

Realizacja celów strategicznych ma na celu nie tylko podniesienie jakości życia mieszkańców, ale także zwiększenie konkurencyjności Powiatu, jego atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej oraz zdolności do adaptacji wobec dynamicznych zmian społecznych i klimatycznych.

W tabeli zaprezentowano cele strategiczne oraz cele szczegółowe w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej realizowanych w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2025-2034.

Tabela 5 Cele strategiczne i szczegółowe w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej

Sfera	Cele strategiczne	Cele szczegółowe
Społeczna	Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego	Wsparcie rozwoju infrastruktury zdrowotnej
		Zwiększenie dostępności do opieki społecznej
		Integracja międzypokoleniowa i wsparcie seniorów
		Rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego, kształcenia zawodowego i jego integracja z lokalnym rynkiem
		Upowszechnienie sportu i rekreacji oraz aktywności fizycznej mieszkańców
		Cyfryzacja usług publicznych
		Poprawa poziomu cyberbezpieczeństwa, szczególnie w zakresie danych publicznych
		Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego
		Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie osób starszych i z niepełnosprawnościami

Sfera	Cele strategiczne	Cele szczegółowe
		Wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych
Gospodarcza	Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo	Przebudowa i rozwój podstawowej infrastruktury poprawiającej funkcjonowanie lokalnej gospodarki
		Wzmocnienie organizacji sprawnego transportu zbiorowego
		Rozwój zrównoważonego rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolno – spożywczego
		Wsparcie lokalnych inicjatyw gospodarczych
		Rozwój przedsiębiorczości i instytucji otoczenia biznesu w powiecie nowodworskim poprzez wzrost zatrudnienia oraz lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich
		Rozwój społeczeństwa informacyjnego i podniesienie innowacyjności
		Promocja turystyczna oraz rozwój infrastruktury i produktów turystycznych
		Kształtowanie racjonalnej struktury przestrzennej sieci transportowej, w tym kolejowej

Sfera	Cele strategiczne	Cele szczegółowe
		Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa
Przestrzenna	Poprawa atrakcyjności turystycznej powiatu	Rozwój infrastruktury wypoczynkowo – rekreacyjnej jako niezbędnego warunku do maksymalnego wykorzystania predyspozycji turystycznych powiatu
		Zachowanie i odbudowa dziedzictwa kulturowego
		Przeciwdziałanie postępującej marginalizacji poprzez poprawę dostępu do dóbr i usług i rozwijanie nowych funkcji
		Promocja powiatu
Klimatyczno- środowiskowa	Ochrona przyrody oraz adaptacja do zmian klimatu	Ochrona różnorodności biologicznej i zasobów przyrodniczo – krajobrazowych
		Wzrost znaczenia odnawialnych źródeł energii
		Wzmocnienie systemu reagowania na ekstremalne zjawiska pogodowe
		Ochrona obszarów o charakterystycznym krajobrazie kulturowym lub znaczeniu historycznym

Źródło: opracowanie własne

KIERUNKI INTERWENCJI ORAZ DZIAŁANIA SŁUŻĄCE OSIĄGNIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH ROZWOJU

KIERUNKI INTERWENCJI

Wyznaczone cele strategiczne rozwoju Powiatu Nowodworskiego wymagają konkretnych i spójnych działań, które przełożą się na realne efekty społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe.

Zaplanowane kierunki interwencji mają charakter kompleksowy i horyzontalny obejmują różnorodny obszar funkcjonowania Powiatu, od modernizacji infrastruktury i poprawy jakości usług publicznych, po wzmacnianie lokalnej gospodarki, edukacji, integracji społecznej i ochrony środowiska.

Proponowane interwencje stanowią narzędzie realizacji polityki rozwoju lokalnego i powinny być podstawą dla tworzenia projektów, programów i inwestycji finansowanych zarówno ze środków własnych powiatu, jak i funduszy zewnętrznych – w tym funduszy unijnych, rządowych i partnerstw publiczno-prywatnych. Ich wdrożenie umożliwi skuteczne przekucie celów strategicznych w konkretne, mierzalne rezultaty i trwałą poprawę jakości życia mieszkańców.

W kolejnych tabelach zaprezentowano kierunki interwencji w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej zaplanowanych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2025-2034.

Tabela 6 Kierunki interwencji w sferze społecznej

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego	
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
Wsparcie rozwoju infrastruktury zdrowotnej	Stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju infrastruktury zdrowotnej
	Realizacja działań zmierzających do usprawnienia procesów profilaktyki i ochrony zdrowia na terenie Powiatu

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego

Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
Zwiększenie dostępności do opieki społecznej	Działania skoncentrowane na rozwoju systemu wsparcia niesamodzielnych mieszkańców Powiatu
Integracja międzypokoleniowa i wsparcie seniorów	Wprowadzenie form wspólnego spędzania czasu wolnego poprzez rozwój oferty wypoczynkowej
	Działania na rzecz włączenia społecznego i aktywizacji lokalnej społeczności przy wsparciu organizacji pozarządowych
Rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego, kształcenia zawodowego i jego integracja z lokalnym rynkiem	Doposażenie placówek szkolnictwa ponadpodstawowego
	Szkolenia, warsztaty dla uczniów dotyczące świadomego wyboru kierunków kształcenia lub zawodu
	Doradztwo i szkolenia z zakresu nowoczesnych metod nauczania dla kadry nauczycielskiej
Upowszechnienie sportu i rekreacji oraz aktywności fizycznej mieszkańców	Budowa całorocznej infrastruktury sportowej
	Wdrożone atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego, w tym imprez sportowo-rekreacyjnych
	Zwiększenie aktywności lokalnych klubów sportowych
Cyfryzacja usług publicznych	Rozwój e-usług publicznych i wewnątrzadministracyjnych
Poprawa poziomu cyberbezpieczeństwa, szczególnie w zakresie danych publicznych	Przebudowa i rozbudowa systemów ochrony danych oraz infrastruktury IT
	Wprowadzenie systemu szkoleń z zakresu cyberbezpieczeństwa
Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego	Kształtowanie bezpiecznych przestrzeni w miejscach publicznych społeczności lokalnych
	Upowszechnienie w szkołach działań ukierunkowanych na wyeliminowanie

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego

Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
	agresji wśród dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie używania przez nich środków psychoaktywnych
Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspierania aktywności zawodowej w regionie osób starszych i z niepełnosprawnościami	Rozwój potencjału zawodowego osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami
	Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia
Wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych	Działania aktywizujące społeczności lokalne oraz promujące działalność organizacji np. zachęcające do członkostwa w organizacjach lub do wolontariatu

Źródło: opracowanie własne

W zakresie wsparcia rozwoju infrastruktury zdrowotnej zakłada się zapewnienie mieszkańcom Powiatu Nowodworskiego dostępu do nowoczesnych, dobrze wyposażonych placówek ochrony zdrowia. Zaplanowane działania mają na celu poprawę jakości świadczonych usług medycznych, zwiększenie ich dostępności, a przy tym skrócenie czasu oczekiwania na świadczenia. Ponadto zakłada się inwestycje skoncentrowane na wzmocnieniu działań profilaktycznych. Priorytetem jest promocja zdrowego stylu życia, wczesne wykrywanie chorób oraz zapobieganie ich rozwojowi.

W odniesieniu do zwiększenia dostępności do opieki społecznej istotne jest zapewnienie kompleksowej i zróżnicowanej pomocy osobom niesamodzielnym – w tym osobom starszym, przewlekle chorym, niepełnosprawnym oraz innym mieszkańcom Powiatu wymagającym stałej lub czasowej opieki. Działania w tym zakresie mają na celu poprawę jakości życia tych osób poprzez rozwój dostępnych form wsparcia w środowisku lokalnym, zwiększenie dostępności usług opiekuńczych,

rehabilitacyjnych i socjalnych oraz wzmocnienie roli opiekunów formalnych i nieformalnych.

Kluczowym aspektem jest tworzenie systemu usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb mieszkańców oraz rozwój sieci instytucji i organizacji wspierających osoby niesamodzielne w sposób godny, skuteczny i zintegrowany. Istotne jest także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i izolacji osób niesamodzielnych, m.in. poprzez aktywizację społeczną i udział w życiu lokalnej społeczności.

Zakłada się również integrację międzypokoleniową oraz wsparcie seniorów poprzez tworzenie atrakcyjnych i dostępnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zarówno poprawie kondycji psychofizycznej mieszkańców oraz budowaniu więzi społecznych. Szczególny nacisk kładziony jest na rozwój oferty rekreacyjnej, kulturalnej i sportowej, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych i społecznych – dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

Działania w tym zakresie mają na celu nie tylko uatrakcyjnienie życia codziennego mieszkańców, ale także wspieranie zdrowego stylu życia, aktywizację społeczną oraz rozwój przestrzeni publicznych, które sprzyjają wspólnemu wypoczynkowi. Dzięki temu Powiat Nowodworski stanie się bardziej przyjaznym miejscem do życia i wypoczynku dla wszystkich mieszkańców.

Kluczowe jest również przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wspieranie aktywności mieszkańców poprzez rozwój inicjatyw integracyjnych i obywatelskich, realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Działania te mają na celu wzmocnienie kapitału społecznego lokalnych wspólnot, budowanie więzi międzyludzkich oraz tworzenie warunków do większego udziału mieszkańców w życiu publicznym.

Szczególny nacisk kładziony jest na wspieranie grup zagrożonych marginalizacją – takich jak osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne czy młodzież z trudnościami adaptacyjnymi – poprzez ich aktywizację i zaangażowanie w działania społeczne. Kluczową rolę w realizacji tych celów odgrywają organizacje pozarządowe, które dysponują doświadczeniem, znajomością lokalnych uwarunkowań oraz potencjałem do animowania współpracy na poziomie lokalnym.

Rozwój szkół ponadpodstawowych wpłynie na lepsze przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy. Kluczowe jest doposażenie placówek w nowoczesny sprzęt dydaktyczny umożliwiający prowadzenie zajęć w sposób bardziej angażujący, praktyczny i zgodny z aktualnymi standardami nauczania. Celem jest stworzenie przyjaznych i innowacyjnych warunków do nauki, rozwijania umiejętności technicznych, zawodowych oraz ogólnych kompetencji uczniów. Ponadto poprzez organizację warsztatów, konsultacji z doradcami zawodowymi oraz spotkań z przedstawicielami różnych zawodów, uczniowie zdobędą wiedzę o rynku pracy, swoich predyspozycjach i możliwościach dalszego kształcenia. Istotne jest także rozwijanie kompetencji nauczycieli. Działania te mają na celu przygotowanie kadry pedagogicznej do stosowania nowoczesnych, aktywizujących metod nauczania, wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK), pracy z uczniami o różnych potrzebach edukacyjnych oraz prowadzenia zajęć rozwijających kompetencje kluczowe uczniów.

W zakresie upowszechnienia sportu i rekreacji oraz aktywności fizycznej mieszkańców zaplanowano stworzenie nowoczesnej, dostępnej przez cały rok infrastruktury sportowej, która umożliwi mieszkańcom Powiatu prowadzenie aktywnego trybu życia niezależnie od pory roku i warunków pogodowych. Całoroczna infrastruktura przyczynia się do poprawy zdrowia społeczności lokalnej, integracji międzypokoleniowej oraz podniesienia atrakcyjności regionu jako miejsca sprzyjającego zdrowemu stylowi życia.

Ponadto zakłada się działania skupiające się na organizacji różnorodnych form aktywności fizycznej i rekreacji, które odpowiadają na potrzeby mieszkańców i promują zdrowy tryb życia. Oferta obejmuje zarówno cykliczne imprezy sportowe, jak i rekreacyjne wydarzenia rodzinne czy festyny integracyjne z elementami ruchu. Realizacja tego kierunku ma na celu zwiększenie liczby osób aktywnie uczestniczących w wydarzeniach sportowo-rekreacyjnych, rozwijanie sportu masowego oraz integrację społeczności lokalnej.

Zaplanowano także wsparcie lokalnych klubów i stowarzyszeń sportowych w rozwijaniu ich potencjału organizacyjnego, szkoleniowego i promocyjnego. Wzmocnienie lokalnych klubów sprzyjać będzie budowaniu trwałych struktur sportowych, rozwojowi talentów oraz promocji aktywności fizycznej w społeczności.

Założone kierunki interwencji służące cyfryzacji usług publicznych oraz zapewnieniu cyberbezpieczeństwa wpłyną także na podniesienie efektywności i jakości obsługi mieszkańców, dzięki wdrożeniu nowoczesnych narzędzi cyfrowych oraz usprawnieniu procedur administracyjnych. Poprawi to przejrzystość i dostępność usług publicznych, a jednocześnie wpłynie na wzrost poziomu cyberbezpieczeństwa w jednostkach organizacyjnych Powiatu.

W odniesieniu do poprawy stanu bezpieczeństwa publicznego istotne jest tworzenie i utrzymanie bezpiecznych, przyjaznych oraz dostępnych przestrzeni publicznych. Priorytetem jest ograniczenie zachowań agresywnych, zapobieganie przemocy rówieśniczej oraz eliminowanie używania substancji psychoaktywnych, które mają negatywny wpływ na zdrowie i funkcjonowanie młodych ludzi. Szkoły pełnią ważną rolę w budowaniu świadomości, rozwijaniu kompetencji społecznych oraz umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych. Działania w tym zakresie mają na celu stworzenie w placówkach oświatowych środowiska sprzyjającego rozwojowi emocjonalnemu, społecznemu i zdrowotnemu uczniów poprzez wdrożenie programów profilaktycznych, edukacyjnych oraz interwencyjnych.

Kluczowe jest także wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych poprzez inicjatywy promujące aktywność mieszkańców, działalność organizacji pozarządowych oraz wolontariat. Wspieranie aktywności obywatelskiej przyczynia się do budowania silnych więzi społecznych, zwiększa poziom zaufania społecznego, uczy współpracy i odpowiedzialności za otoczenie. Równocześnie wzmacnia to potencjał samych organizacji pozarządowych jako kluczowych partnerów samorządu w realizacji zadań.

Tabela 7 Kierunki interwencji w sferze gospodarczej

Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo	
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
Przebudowa i rozwój podstawowej infrastruktury poprawiającej funkcjonowanie lokalnej gospodarki	Współpraca z gminami zmierzająca do przyznawania preferencji inwestorom tworzącym miejsca pracy
Wzmocnienie organizacji sprawnego transportu zbiorowego	Tworzenie nowych połączeń transportu zbiorowego
Rozwój zrównoważonego rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolno – spożywczego	Doradztwo dla rolników w procesie pozyskania zewnętrznego finansowania, w tym ze środków UE
Wsparcie lokalnych inicjatyw gospodarczych	Stworzenie systemu wsparcia finansowego dla małych i średnich firm
Rozwój przedsiębiorczości i instytucji otoczenia biznesu w powiecie nowodworskim poprzez wzrost zatrudnienia oraz lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich	Działania aktywizacyjne osoby bezrobotne
	Powstawanie i funkcjonowanie instytucji wspierających przedsiębiorczość
Rozwój społeczeństwa informacyjnego i podniesienie innowacyjności	Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej
	Program wsparcia w zakresie kompetencji cyfrowych dla osób narażonych na wykluczenie
Promocja turystyczna oraz rozwój infrastruktury i produktów turystycznych	Działania na rzecz popularyzacji, wsparcia i ułatwiania uprawiania turystyki aktywnej

Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo	
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
Kształtowanie racjonalnej struktury przestrzennej sieci transportowej, w tym kolejowej	Rozwój sieci transportowej w sposób umożliwiający szybszy dostęp mieszkańców i turystów do wszystkich miejscowości na terenie Powiatu oraz do powiatów sąsiednich
Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa	Działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego Powiatu
	Działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa obywateli w czasie wojny – przebudowa dróg w celu ewakuacji ludności cywilnej, budowa infrastruktury obronnej (m.in. schrony, magazyny)

Źródło: opracowanie własne

W zakresie rozwoju gospodarczego Powiatu istotne jest zacieśnienie współpracy pomiędzy Powiatem Nowodworskim a gminami w zakresie wspólnego przyciągania inwestorów i tworzenia zachęt dla podmiotów gospodarczych generujących nowe, trwałe miejsca pracy na obszarze Powiatu. Wspólne działania mogą obejmować m.in. tworzenie terenów inwestycyjnych z dostępem do infrastruktury, uproszczenie procedur administracyjnych, koordynację promocji gospodarczej oraz rozwój partnerstw publiczno-prywatnych. Preferencje dla inwestorów, którzy zatrudniają lokalnych mieszkańców, przyczynią się nie tylko do wzrostu zatrudnienia, ale także do stabilizacji społeczno-gospodarczej Powiatu.

Zaplanowane działania mające na celu rozwój i rozszerzenie sieci transportu zbiorowego na terenie Powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów słabo skomunikowanych skoncentrowane będą na zapewnieniu mieszkańcom wygodnego i efektywnego dostępu do usług publicznych, miejsc pracy, edukacji oraz ośrodków zdrowia poprzez uruchamianie nowych tras, zwiększanie częstotliwości kursów oraz poprawę jakości i komfortu przewozów. Współpraca z przewoźnikami i gminami ma

na celu optymalizację rozkładów jazdy oraz dostosowanie oferty do potrzeb mieszkańców i turystów.

Kompleksowe wsparcie dla rolników w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych, szczególnie unijnych programów rozwoju obszarów wiejskich i innych źródeł dofinansowania, obejmuje pomoc w przygotowaniu dokumentacji aplikacyjnej, planowaniu inwestycji oraz rozliczaniu projektów. Celem jest zwiększenie konkurencyjności gospodarstw rolnych, poprawa ich infrastruktury oraz wdrażanie nowoczesnych rozwiązań sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi rolnictwa.

W ramach działań wspierających rozwój gospodarczy Powiatu Nowodworskiego planuje się stworzenie lokalnego systemu finansowego wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw. System ten ma na celu ułatwienie dostępu do kapitału w szczególności poprzez pomoc w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych, w tym środków unijnych.

Podjęmowane będą również działania aktywizujące osoby bezrobotne, w tym szkolenia zawodowe, programy przekwalifikowania, staże oraz doradztwo indywidualne. Pozwoli to na zwiększenie szans na zatrudnienie osób długotrwale bezrobotnych, młodzieży, kobiet oraz osób 50+, a także lepsze dostosowanie kwalifikacji mieszkańców do potrzeb lokalnego rynku pracy. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców pozytywnie wpłynie na rozwój społeczno-gospodarczy całego Powiatu Nowodworskiego.

Zakłada się także wspieranie powstawania oraz rozwoju instytucji otoczenia biznesu, takich jak inkubatory przedsiębiorczości, lokalne punkty doradcze i centra rozwoju. Instytucje te będą oferowały wsparcie doradcze, informacyjne i organizacyjne dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz dla funkcjonujących już przedsiębiorstw, przyczyniając się do wzrostu lokalnej przedsiębiorczości.

W celu poprawy dostępności cyfrowej na terenie Powiatu planowany jest rozwój nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej, w szczególności szerokopasmowego internetu i sieci mobilnych. Działania te mają na celu eliminację tzw. „białych plam” w dostępie do usług cyfrowych oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i jakości życia mieszkańców. Ponadto zakłada się wprowadzenie programu wsparcia w zakresie kompetencji cyfrowych będzie skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym, w tym seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz mieszkańców obszarów wiejskich. Program będzie obejmował szkolenia, warsztaty i indywidualne doradztwo, mające na celu poprawę umiejętności korzystania z technologii informacyjnych i usług e-administracji.

Powiat Nowodworski będzie prowadził działania wspierające rozwój turystyki aktywnej, które będą koncentrowały się na rozbudowie i modernizacji infrastruktury rekreacyjnej, takiej jak trasy rowerowe, i piesze, a także na organizacji wydarzeń sportowo-rekreacyjnych. Celem jest zwiększenie dostępności do aktywnych form wypoczynku i wykorzystanie naturalnego potencjału regionu dla całorocznej turystyki.

Poprawa dostępności komunikacyjnej Powiatu będzie realizowana w szczególności poprzez przebudowę dróg lokalnych oraz budowę nowych dróg, ale także rozwój połączeń transportu publicznego oraz integrację z regionalnymi i krajowymi szlakami komunikacyjnymi. Celem jest skrócenie czasu podróży, poprawa bezpieczeństwa i zwiększenie mobilności mieszkańców oraz turystów. We współpracy z gminami, wchodzącymi w skład Powiatu, planowane jest podjęcie działań zmierzających do uruchomienia połączeń kolejowych na terenie Powiatu.

Realizacja zaplanowanych przedsięwzięć przyczyni się również do ograniczenia ryzyka powodziowego. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa powodziowego wpłynie bezpośrednio na ochronę życia i mienia mieszkańców, zmniejszenie strat gospodarczych oraz lepsze przygotowanie lokalnych służb i społeczności do

reagowania w sytuacjach kryzysowych. Działania te będą zgodne z Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym.

W ramach budowania odporności terytorialnej podejmowane będą działania mające na celu przygotowanie infrastruktury na sytuacje kryzysowe i zagrożenia militarne. Przewiduje się przebudowę dróg o znaczeniu strategicznym dla ewakuacji ludności, budowę obiektów o charakterze obronnym (takich jak schrony czy magazyny zaopatrzenia), zakup urządzeń, które zapewnią ciągłość działania obiektów użyteczności publicznej w sytuacji kryzysowej oraz opracowanie planów logistycznych i koordynacyjnych na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

Tabela 8 Kierunki interwencji w sferze przestrzennej

Poprawa atrakcyjności turystycznej Powiatu	
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
Rozwój infrastruktury wypoczynkowo – rekreacyjnej jako niezbędnego warunku do maksymalnego wykorzystania predyspozycji turystycznych Powiatu	Budowa nowych ścieżek rowerowych i pieszych
	Budowa, przebudowa, rozbudowa i remont infrastruktury wypoczynkowej i rekreacyjnej
Zachowanie i odbudowa dziedzictwa kulturowego	Zadbane i wyeksponowane zabytki na terenie Powiatu
Przeciwdziałanie postępującej marginalizacji poprzez poprawę dostępu do dóbr i usług i rozwijanie nowych funkcji	Poprawa stanu infrastruktury drogowej, w tym kolejowej
	Organizacja wydarzeń kulturowych i imprez
Promocja Powiatu	Promocja regionu i jego potencjału turystycznego

Źródło: opracowanie własne

Rozwój sieci ścieżek rowerowych i pieszych będzie stanowił istotny element działań na rzecz poprawy mobilności, dostępności turystycznej oraz jakości życia mieszkańców. Budowa nowych tras pieszo-rowerowych pozwoli na bezpieczne i atrakcyjne przemieszczanie się po terenie Powiatu Nowodworskiego, a także wpłynie na rozwój turystyki aktywnej oraz promocję zdrowego stylu życia.

Zakłada się również przebudowę istniejącej oraz budowę nowej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej, takiej jak place zabaw, tereny zielone, siłownie zewnętrzne czy obiekty sportowe. Inwestycje te będą wspierać integrację społeczną, aktywizację mieszkańców oraz tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, dostępnych zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających.

W ramach ochrony dziedzictwa kulturowego prowadzone będą działania służące odnowie, właściwemu oznakowaniu i lepszemu wyeksponowaniu zabytków znajdujących się na terenie Powiatu. Podjęte zostaną działania, aby zabytkowe obiekty zostały dostosowane do współczesnych funkcji użytkowych i standardów technicznych przy zachowaniu ich unikalnego charakteru i znaczenia historycznego. Przyczyni się to do wzrostu atrakcyjności przestrzeni lokalnej oraz świadomości kulturowej mieszkańców.

Przebudowa lokalnych dróg oraz budowa nowych stanowi jeden z kluczowych elementów poprawy jakości życia mieszkańców oraz rozwoju Powiatu Nowodworskiego. Planowane działania obejmą poprawę stanu technicznego nawierzchni, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, stworzenia alternatywnych dojazdów na Mierzeję oraz zapewnienie lepszej dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów.

Wspierane będą także inicjatywy związane z organizacją wydarzeń kulturalnych, festynów, koncertów, wystaw i imprez tematycznych, które integrują społeczność lokalną, promują lokalne tradycje oraz przyciągają turystów. Rozwój kalendarza wydarzeń stanowi istotny element budowania tożsamości Powiatu i ożywienia lokalnego życia kulturalnego.

Działania promocyjne będą koncentrować się na skutecznym wykorzystaniu potencjału turystycznego Powiatu, poprzez prowadzenie kampanii promocyjnych, obecność w mediach i Internecie, udział w targach oraz współpracę z branżą turystyczną. Celem jest zwiększenie liczby odwiedzających, wspieranie lokalnej

gospodarki oraz budowanie pozytywnego wizerunku regionu jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.

Tabela 9 Kierunki interwencji w sferze klimatyczno-środowiskowej

Ochrona przyrody oraz adaptacja do zmian klimatu	
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
Ochrona różnorodności biologicznej i zasobów przyrodniczo - krajobrazowych	Czynna ochrona ekosystemów, siedlisk i gatunków roślin, zwierząt i grzybów w szczególności na terenach objętych formą ochrony przyrody
Wzrost znaczenia odnawialnych źródeł energii	Instalacja OZE w obiektach użyteczności publicznej
	Rozwój odnawialnych źródeł energii, w tym inicjatyw zmierzających do tworzenia instalacji produkujących energię z odnawialnych źródeł
Wzmocnienie systemu reagowania na ekstremalne zjawiska pogodowe	Przygotowanie techniczne oraz planistyczne na zjawiska pogodowe
Ochrona obszarów o charakterystycznym krajobrazie kulturowym lub znaczeniu historycznym	Edukacja ekologiczna, w tym budowa, i rozbudowa ośrodków edukacji ekologicznej na terenie Powiatu

Źródło: opracowanie własne

W ramach działań proekologicznych planowana jest czynna ochrona cennych przyrodniczo obszarów Powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem terenów objętych formami ochrony, takich jak rezerваты, obszary Natura 2000 i parki krajobrazowe. Inwestycje będą obejmować monitorowanie stanu siedlisk i gatunków, eliminację gatunków inwazyjnych, rekultywację zdegradowanych terenów oraz wspieranie naturalnych procesów przyrodniczych.

Powiat planuje sukcesywną instalację odnawialnych źródeł energii, takich jak panele fotowoltaiczne, pompy ciepła czy instalacje solarne, w budynkach użyteczności publicznej, w tym w szkołach i urzędach. Celem jest zmniejszenie zużycia energii

konwencjonalnej, redukcja emisji gazów cieplarnianych oraz poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych.

W zakresie rozwoju Powiatu przewidziano także wsparcie dla inicjatyw lokalnych, indywidualnych i wspólnotowych w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii. Działania obejmować będą ułatwienia formalne i planistyczne, doradztwo techniczne, promocję inwestycji w mikroinstalacje oraz wspieranie klastrów i spółdzielni energetycznych produkujących energię ze źródeł takich jak słońce, wiatr czy biomasa.

Wobec narastających skutków zmian klimatu oraz zwiększającej się częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych – takich jak intensywne opady, silne wiatry, fale upałów, susze czy podtopienia – konieczne jest podjęcie kompleksowych działań planistycznych i inwestycyjnych w zakresie zwiększania odporności Powiatu na ryzyka klimatyczne.

Zakłada się również podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez budowę i rozbudowę ośrodków edukacji ekologicznej oraz szeroko zakrojone działania edukacyjne skierowane do różnych grup wiekowych i społecznych. Edukacja ekologiczna wzmocni poczucie odpowiedzialności za środowisko i zbuduje postawy sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi. Zwiększenie wiedzy ekologicznej wśród mieszkańców Powiatu Nowodworskiego wpłynie na codzienne wybory konsumenckie i społeczne, a w dłuższej perspektywie – na poprawę stanu środowiska przyrodniczego.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Zgodnie z definicją ustawową, za Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) należy uznać określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest

kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne.

Obszary Strategicznej Interwencji wskazywane są w strategiach rozwoju zarówno na poziomie krajowym, regionalnym, jak i lokalnym.

Obszary Strategicznej Interwencji na poziomie krajowym wyznaczone są w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR). Jest ona podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej w perspektywie do 2030 r. Cel główny KSRR zakłada efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel ten uzupełniony został trzema celami operacyjnymi:

- ❖ Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,
- ❖ Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
- ❖ Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego wskazuje następujące Obszary Strategicznej Interwencji: obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno gospodarcze, wschodnią Polskę¹ oraz Śląsk.

Na terenie Powiatu Nowodworskiego nie zidentyfikowano żadnego OSI na poziomie krajowym.

Obszary Strategicznej Interwencji na poziomie regionalnym wyznaczone są w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030.

¹ Wschodnia Polska rozumiana jest jako pięć województw: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie.

Strategia województwa w perspektywie do 2030 roku wyznacza trzy wzajemnie uzupełniające się i równie ważne cele strategiczne. Są nimi: TRWAŁE BEZPIECZEŃSTWO, OTWARTA WSPÓLNOTA REGIONALNA i ODPORNA GOSPODARKA.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 oraz powiązany z nią Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030 wskazują następujący katalog obszarów funkcjonalnych:

- ❖ Miejskie obszary funkcjonalne wraz z obszarami wiejskimi w strefach bezpośredniego oddziaływania miast:
 - ośrodek ponadregionalny Trójmiasto (Gdańsk, Gdynia i Sopot), który wraz z gminami otaczającymi tworzy miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego (MOF OW);
 - ośrodek regionalny Słupsk;
 - potencjalny ośrodek regionalny Chojnice;
 - pozostałe ośrodki subregionalne wzmacniające strukturę policentryczną:
 - Bytów wraz z MOF Bytowa,
 - Kościerzyna wraz z MOF Kościerzyny,
 - Kwidzyn wraz z MOF Kwidzyna,
 - Lębork wraz z MOF Lęborka,
 - Malbork tworzący wraz ze Sztumem MOF Malbork-Sztum,
 - Starogard Gdański wraz z MOF Starogardu Gdańskiego;
 - pozostałe ośrodki o znaczeniu ponadgminnym i lokalnym, w tym ośrodki gminne na obszarach wiejskich równoważące rozwój.
- ❖ Strefy wielofunkcyjne - przede wszystkim obejmujące obszary wiejskie i małe miasta, które z uwagi na specyfikę położenia geograficznego oraz relacje funkcjonalno-przestrzenne są obszarami funkcjonalnymi o zróżnicowanych

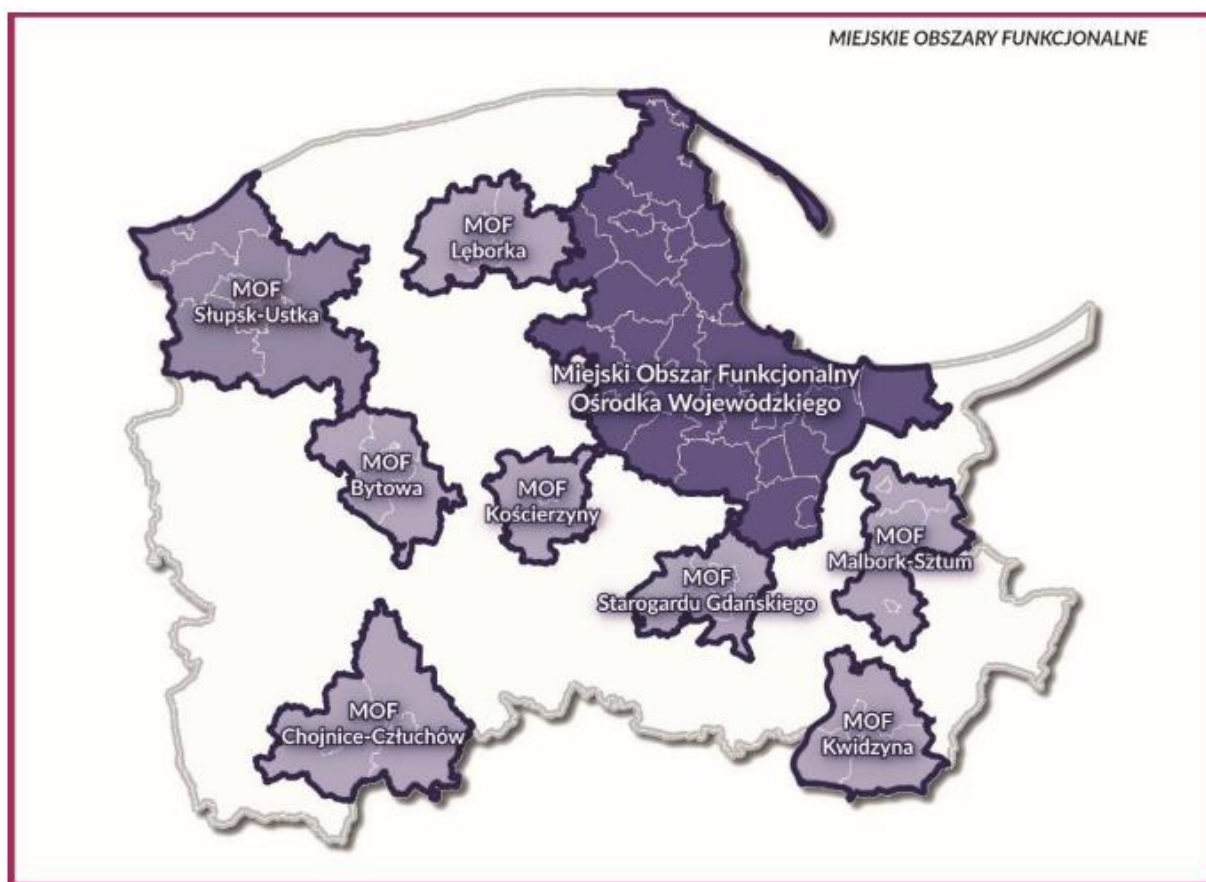
uwarunkowaniach rozwojowych, odmiennych potencjałach i specyficznych barierach; należą do nich obszary:

- o szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej: Strefa Przybrzeżna, Żuławy,
- o o szczególnych walorach przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych: Światowy Rezerwat Biosfery Bory Tucholskie, Kaszubski Park Krajobrazowy wraz z otuliną Kółko Raduńskie,
- o o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług: Środkowe Pomorze, Wschodnie Powiśle.

Powiat Nowodworski należy do Obszaru Funkcjonalnego Żuławy. Zasięg przestrzenny OF Żuławy na obszarze województwa pomorskiego obejmuje miasta: Gdańsk, Krynica Morska, Malbork, Pruszcz Gdański, gminy miejsko-wiejskie: Nowy Dwór Gdański, Nowy Staw oraz gminy wiejskie: Cedry Wielkie, Lichnowy, Malbork, Miłoradz, Ostaszewo, Pruszcz Gdański, Pszczółki, Stare Pole, Stegna, Suchy Dąb i Sztutowo. OF Żuławy posiada swą kontynuację na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

W Powiecie Nowodworskim gmina Stegna została zaklasyfikowana do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW). MOF OW jest zasadniczym elementem strukturalnym Obszaru Metropolitalnego Gdańsk - Gdynia – Sopot.

Rysunek 1 Miejskie obszary funkcjonalne

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030

Ponadto miasto Krynica Morska, gmina Stegna oraz gmina Sztutowo przynależą do Obszaru Funkcjonalnego Strefa Przybrzeżna.

OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH INTERWENCJI, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM, ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Skuteczność Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego mierzy się poprzez konkretne rezultaty zaplanowanych kierunków interwencji. Zidentyfikowane efekty odnoszą się zarówno do poprawy jakości życia mieszkańców, jak i do zwiększenia spójności terytorialnej, zrównoważonego wykorzystania zasobów oraz rozwoju lokalnej gospodarki i usług publicznych.

Celem rzetelnej oceny postępów w realizacji Strategii określono zestaw wskaźników ilościowych, które umożliwiają monitorowanie skuteczności działań, identyfikację ewentualnych problemów oraz podejmowanie działań korygujących.

W kolejnych tabelach zaprezentowano oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia przyporządkowane do poszczególnych kierunków interwencji w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej.

Tabela 10 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze społecznej

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego				
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Wsparcie rozwoju infrastruktury zdrowotnej	Stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju infrastruktury zdrowotnej	Poprawa dostępności i jakości usług zdrowotnych na terenie Powiatu	Liczba inwestycji w infrastrukturę zdrowotną	3
	Realizacja działań zmierzających do usprawnienia procesów profilaktyki i ochrony zdrowia na terenie Powiatu	Zwiększenie świadomości zdrowotnej	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	4
Zwiększenie dostępności do opieki społecznej	Działania skoncentrowane na rozwoju systemu wsparcia niesamodzielných mieszkańców Powiatu	Wzrost dostępności usług dla osób starszych i z niepełnosprawnościami	Liczba osób niesamodzielných objętych wsparciem	250
Integracja międzypokoleniowa i wsparcie seniorów	Wprowadzenie form wspólnego spędzania czasu wolnego poprzez rozwój oferty wypoczynkowej	Integracja społeczności lokalnej	Liczba podjętych działań	10
	Działania na rzecz włączenia społecznego i aktywizacji lokalnej społeczności przy wsparciu organizacji pozarządowych	Wzrost zaangażowania społecznego	Liczba projektów realizowanych przez NGO	20

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego				
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego, kształcenia zawodowego i jego integracja z lokalnym rynkiem	Doposażenie placówek szkolnictwa ponadpodstawowego	Poprawa jakości kształcenia i warunków nauki	Liczba szkół ponadpodstawowych objętych wsparciem	2
	Szkolenia, warsztaty dla uczniów dotyczące świadomego wyboru kierunków kształcenia lub zawodu	Wzrost świadomości edukacyjno-zawodowej wśród młodzieży	Liczba uczniów objętych wsparciem	200
	Doradztwo i szkolenia z zakresu nowoczesnych metod nauczania dla kadry nauczycielskiej	Podniesienie kompetencji nauczycieli	Liczba nauczycieli objętych wsparciem	6
Upowszechnienie sportu i rekreacji oraz aktywności fizycznej mieszkańców	Budowa całorocznej infrastruktury sportowej	Zwiększenie dostępności do aktywności fizycznej niezależnie od pory roku	Liczba powstałych obiektów sportowych	1
	Wdrożone atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego, w tym imprez sportowo-rekreacyjnych	Aktywizacja mieszkańców i wzrost zainteresowania sportem	Liczba imprez sportowo-rekreacyjnych	5
	Zwiększenie aktywności lokalnych klubów sportowych	Rozwój lokalnego sportu młodzieżowego i amatorskiego	Liczba klubów sportowych objętych wsparciem	5

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego				
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Cyfryzacja usług publicznych	Rozwój e-usług publicznych i wewnątrzadministracyjnych	Usprawnienie obsługi obywateli oraz poprawa efektywności administracji	Liczba wdrożonych e-usług	6
Poprawa poziomu cyberbezpieczeństwa, szczególnie w zakresie danych publicznych	Przebudowa i rozbudowa systemów ochrony danych oraz infrastruktury IT	Zwiększenie bezpieczeństwa cyfrowego i niezawodności systemów administracyjnych	Liczba przebudowanych/rozbudowanych systemów	6
	Wprowadzanie systemu szkoleń z zakresu cyberbezpieczeństwa	Wzrost kompetencji cyfrowych i świadomości zagrożeń wśród pracowników administracji	Liczba jednostek objętych programem szkoleń	12
Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego	Kształtowanie bezpiecznych przestrzeni w miejscach publicznych społeczności lokalnych	Poprawa bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców	Liczba zrealizowanych inwestycji poprawiających bezpieczeństwo	6
	Upowszechnienie w szkołach działań ukierunkowanych na wyeliminowanie agresji wśród dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie używania przez nich środków psychoaktywnych	Wzrost bezpieczeństwa i poprawa klimatu wychowawczego w szkołach	Liczba podjętych działań	10
Poprawa dostępu do	Rozwój potencjału	Wzrost aktywności	Liczba osób objętych	50

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego				
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
zatrudnienia oraz wspierania aktywności zawodowej w regionie osób starszych i z niepełnosprawnościami	zawodowego osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami	społeczno-zawodowej i integracji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	wsparciem	
	Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia	Zmniejszenie bezrobocia i aktywizacja zawodowa mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych	Spadek o min. 5% {wartość bazowa 1 060 os. w 2024 r., dane GUS}
Wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych	Działania aktywizujące społeczność lokalne oraz promujące działalność organizacji np. zachęcające do członkostwa w organizacjach lub do wolontariatu	Wzrost zaangażowania obywatelskiego	Liczba podjętych działań	2

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze gospodarczej

Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo				
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Przebudowa i rozwój podstawowej infrastruktury poprawiającej funkcjonowanie lokalnej gospodarki	Współpraca z gminami zmierzająca do przyznawania preferencji inwestorom tworzącym miejsca pracy	Zwiększenie liczby inwestycji i nowych miejsc pracy w regionie	Liczba podpisanych porozumień z gminami	2
Wzmocnienie organizacji sprawnego transportu zbiorowego	Tworzenie nowych połączeń transportu zbiorowego	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej	Liczba nowych linii transportu publicznego	3
Rozwój zrównoważonego rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolno-spożywczego	Doradztwo dla rolników w procesie pozyskania zewnętrznego finansowania, w tym ze środków UE	Rozwój lokalnych gospodarstw rolnych	Liczba rolników objętych doradztwem	20
Wsparcie lokalnych inicjatyw gospodarczych	Stworzenie systemu wsparcia finansowego dla małych i średnich firm	Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw	Liczba podmiotów gospodarczych objętych wsparciem	600
Rozwój przedsiębiorczości i instytucji otoczenia biznesu w Powiecie Nowodworskim poprzez wzrost zatrudnienia oraz lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich	Działania aktywizacyjne osoby bezrobotne	Ograniczenie problemu bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych	Spadek o min. 5% {wartość bazowa 1 060 os. w 2024 r., dane GUS}
	Powstawanie i funkcjonowanie instytucji wspierających przedsiębiorczość	Lepsze warunki do prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba powstałych instytucji	1

Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo

Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Rozwój społeczeństwa informacyjnego i podniesienie innowacyjności	Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej	Poprawa jakości i dostępności usług internetowych na terenie Powiatu	Długość sieci [km]	10
	Program wsparcia w zakresie kompetencji cyfrowych dla osób narażonych na wykluczenie	Zmniejszenie zjawiska wykluczenia cyfrowego wśród mieszkańców	Liczba osób objętych wsparciem	100
Promocja turystyczna oraz rozwój infrastruktury i produktów turystycznych	Działania na rzecz popularyzacji, wsparcia i ułatwiania uprawiania turystyki aktywnej	Wzrost zainteresowania turystyką pieszą, rowerową i wodną	Liczba podjętych działań	2
Kształtowanie racjonalnej struktury przestrzennej sieci transportowej, w tym kolejowej	Rozwój sieci transportowej w sposób umożliwiający szybszy dostęp mieszkańców i turystów do wszystkich miejscowości na terenie Powiatu oraz do powiatów sąsiednich	Zapewnienie dostępności komunikacyjnej	Liczba podjętych działań	3
Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa	Działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego Powiatu	Zmniejszenie ryzyka powodziowego	Liczba zmodernizowanych wałów przeciwpowodziowych i infrastruktury przeciwpowodziowej	4

Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo				
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
	Działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa obywateli w czasie wojny – przebudowa dróg w celu ewakuacji ludności cywilnej, budowa infrastruktury obronnej (m.in. schrony, magazyny)	Poprawa przygotowania infrastruktury Powiatu na sytuacje kryzysowe i wojenne	Liczba km dróg przystosowanych do ewakuacji	10
			Liczba zbudowanych lub zmodernizowanych schronów/magazynów	1

Źródło: opracowanie własne

Tabela 12 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze przestrzennej

Poprawa atrakcyjności turystycznej Powiatu				
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Rozwój infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej jako niezbędnego warunku do maksymalnego wykorzystania predyspozycji turystycznych Powiatu	Budowa nowych ścieżek rowerowych i pieszych	Zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu rowerowego	Długość nowopowstałych i zmodernizowanych ścieżek rowerowych [km]	15
	Budowa, przebudowa, rozbudowa i remont infrastruktury wypoczynkowej i rekreacyjnej	Upowszechnianie kultury fizycznej	Liczba obiektów sportowych/rekreacyjnych objętych działaniami	6
Zachowanie i odbudowa dziedzictwa kulturowego	Zadbane i wyeksponowane zabytki na terenie Powiatu	Zachowanie i przywracanie wartości zabytkowych Powiatu	Liczba podjętych działań	5
Przeciwdziałanie postępującej marginalizacji poprzez poprawę dostępu do dóbr i usług i rozwijanie nowych funkcji	Poprawa stanu infrastruktury drogowej	Zwiększenie płynności i bezpieczeństwa ruchu drogowego	Długość przebudowanych i wyremontowanych dróg powiatowych [km]	15
	Organizacja wydarzeń kulturowych i imprez	Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców i turystów w życiu kulturalnym Powiatu oraz integracja społeczności lokalnych	Liczba zorganizowanych wydarzeń/imprez	6
Promocja Powiatu	Promocja regionu i jego potencjału turystycznego	Zwiększenie ruchu turystycznego	Liczba podjętych działań	2

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze klimatyczno-środowiskowej

Ochrona przyrody oraz adaptacja do zmian klimatu				
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Ochrona różnorodności biologicznej i zasobów przyrodniczo-krajobrazowych	Czynna ochrona ekosystemów, siedlisk i gatunków roślin, zwierząt i grzybów w szczególności na terenach objętych formą ochrony przyrody	Zwiększenie bioróżnorodności	Liczba form ochrony przyrody objętych wsparciem	1
Wzrost znaczenia odnawialnych źródeł energii	Instalacja OZE w obiektach użyteczności publicznej	Zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej	Liczba zastosowanych odnawialnych źródeł energii	5
	Rozwój odnawialnych źródeł energii, w tym inicjatyw zmierzających do tworzenia instalacji produkujących energię z odnawialnych źródeł	Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Liczba podjętych działań	2
Wzmocnienie systemu reagowania na ekstremalne zjawiska pogodowe	Przygotowanie techniczne oraz planistyczne na zjawiska pogodowe	Wzmocnienie odporności Powiatu na zagrożenia klimatyczne	Liczba podjętych działań	2

Ochrona przyrody oraz adaptacja do zmian klimatu				
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Ochrona obszarów o charakterystycznym krajobrazie kulturowym lub znaczeniu historycznym	Edukacja ekologiczna, w tym budowa i rozbudowa ośrodków edukacji ekologicznej na terenie Powiatu	Upowszechnianie wiedzy w zakresie ochrony zasobów środowiska	Liczba zbudowanych/rozbudowanych ośrodków edukacji ekologicznej	2

Źródło: opracowanie własne

SYSTEMY REALIZACJI STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu wymaga nie tylko jasnego określenia celów i kierunków działań, ale także stworzenia spójnego i skutecznego systemu wdrożeniowego. Systemy realizacji strategii stanowią kluczowy element procesu zarządzania rozwojem lokalnym – umożliwiają przekładanie zapisów dokumentów strategicznych na konkretne działania, projekty i inicjatywy podejmowane przez władze samorządowe, instytucje lokalne oraz partnerów społeczno-gospodarczych.

W niniejszym rozdziale zostaną omówione kluczowe elementy systemu realizacji strategii na poziomie powiatu – od struktur instytucjonalnych, przez narzędzia operacyjne, aż po mechanizmy monitorowania i ewaluacji.

PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII

Za realizację zadań zawartych w Strategii odpowiedzialne będzie przede wszystkim Starostwo Powiatowe oraz powiatowe jednostki organizacyjne, a także społeczność lokalna i podmioty działające na terenie Powiatu. Poszczególne prace zaplanowane w ramach wdrożenia strategii zostaną zatem podjęte przez przedstawicieli sektora publicznego, biznesowego i społecznego, a więc m.in. przedsiębiorców, organizacje otoczenia biznesu czy organizacje samorządowe.

Wyznaczone podmioty będą przede wszystkim odpowiedzialne za monitoring realizacji poszczególnych kierunków działań, a następnie za sporządzanie na podstawie wyników monitoringu raportów z ewaluacji. Istotne jest w tym przypadku systematyczne kontrolowanie procesu realizacji Strategii.

NARZĘDZIA REALIZACJI STRATEGII

Konieczne jest również zidentyfikowanie instrumentów realizacji, które zapewnią osiągnięcie założonych celów strategicznych. Instrumenty mogą mieć charakter przede wszystkim:

- wdrożeniowy, np. obowiązujące strategie, plany, programy,
- organizacyjno-zarządczy, np. regulaminy wydziałów i jednostek,

- finansowy, np. uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, wieloletnia prognoza finansowa, środki zewnętrzne,
- prawny, np. uchwały rady powiatu, decyzje administracyjne,
- społeczny, np. działania promocyjne, działania edukacyjne, konsultacje społeczne,
- kadrowy, np. wymiana doświadczeń, dobre praktyki.

Poszczególne instrumenty realizacji powinny być dobierane pod względem oceny efektywności, ich dotychczasowej skuteczności lub doświadczeniu innych jednostek.

MONITORING ORAZ EWALUACJA STRATEGII

Monitoring stanowi proces regularnego gromadzenia i analizowania informacji dotyczących wdrażania Strategii. Prowadzony jest w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji Strategii. Pozwala wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych działań.

Monitoring będzie przeprowadzony przez wyznaczonych pracowników Starostwa Powiatowego oraz jednostek organizacyjnych Powiatu Nowodworskiego.

Efekty Strategii będą monitorowane i przedstawiane w corocznym Raporcie o stanie powiatu, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Raport obejmuje podsumowanie działalności zarządu powiatu w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady powiatu i budżetu obywatelskiego.

W procesie realizacji Strategii istotna jest również odpowiednio przeprowadzona ewaluacja, dzięki której możliwe będzie określenie jakości i efektów wdrażania dokumentu. Ewaluacja dokonywana jest przy uwzględnieniu następujących kryteriów:

- trafności, która pozwala na ocenę adekwatności planowanych celów Strategii względem zidentyfikowanych problemów i wyzwań rozwoju powiatu,

- skuteczności, która określa, czy wyznaczone cele są możliwe do osiągnięcia wskutek zaplanowanych działań,
- efektywności, która pozwala ocenić, czy zdefiniowane cele są uzasadnione pod względem przewidywanych nakładów finansowych,
- spójności – zewnętrznej (w zakresie zgodności Strategii z zapisami dokumentów wyższego rzędu) i wewnętrznej (logiczny związek pomiędzy diagnozą, wizją, celami i działaniami Strategii).

Ze względu na moment prowadzenia, wyróżnić można ewaluację cztery następujące rodzaje ewaluacji:

- ex-ante - podejmowana przed przyjęciem ostatecznej wersji strategii,
- mid-term realizowana mniej więcej w połowie realizacji strategii, czyli zaleca się przeprowadzenie ewaluacji w 2030 r.,
- on-going - przeprowadzana w trakcie wdrażania strategii, zaleca się przeprowadzanie jej co dwa lata,
- ex-post - prowadzona po zakończeniu realizacji strategii i pełni funkcję podsumowującą cały proces.

ZAŁOŻENIA RAM FINANSOWYCH I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Osiągnięcie założonych celów strategicznych, celów szczegółowych oraz kierunków interwencji wymaga podjęcia działań inwestycyjnych oraz nieinwestycyjnych, na które niezbędne jest posiadanie środków finansowych. Określając działania strategiczne wzięto pod uwagę możliwości finansowe Powiatu Nowodworskiego, jak również obecne i planowane możliwości pozyskania środków zewnętrznych.

Zasadnicze znaczenie dla sfinansowania Strategii mają w szczególności:

- środki własne Powiatu Nowodworskiego,
- środki własne jednostek samorządu terytorialnego, wchodzących w skład Powiatu,
- środki z budżetu województwa,
- środki z budżetu państwa,
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027,
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Krajowy Plan Odbudowy,
- Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego wymaga przybliżonego określenia kwestii finansowych związanych z realizacją zaplanowanych kierunków działań. Coroczny budżet Powiatu stanowi jeden z podstawowych instrumentów wdrożeniowych Strategii. Wobec tego, planując budżet Powiatu Nowodworskiego na kolejny rok należy uwzględnić zadania znajdujące się w przedmiotowym dokumencie. Powyższe działania zagwarantują odpowiednie zaplanowanie wysokości środków finansowych niezbędnych do realizacji wyznaczonych przedsięwzięć, ponieważ będą one odpowiadały środkom finansowym, jakimi dysponuje w danym momencie samorząd.

W związku z m. in. niestabilną sytuacją ekonomiczną kraju, określenie kwot przewidzianych na realizację poszczególnych przedsięwzięć nie jest możliwe. Nie można również określić precyzyjnych ram finansowych realizacji Strategii.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Miejskie obszary funkcjonalne	49
---	----

SPIS TABEL

Tabela 1 Analiza SWOT Powiatu Nowodworskiego w zakresie społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym	16
Tabela 2 Zidentyfikowane potencjały Powiatu Nowodworskiego	19
Tabela 3 Zidentyfikowane problemy Powiatu Nowodworskiego	20
Tabela 4 Wyzwania rozwojowe Powiatu Nowodworskiego	26
Tabela 5 Cele strategiczne i szczegółowe w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej	29
Tabela 6 Kierunki interwencji w sferze społecznej	32
Tabela 7 Kierunki interwencji w sferze gospodarczej	38
Tabela 8 Kierunki interwencji w sferze przestrzennej	42
Tabela 9 Kierunki interwencji w sferze klimatyczno-środowiskowej	44
Tabela 10 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze społecznej	51
Tabela 11 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze gospodarczej	55
Tabela 12 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze przestrzennej	58
Tabela 13 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze klimatyczno-środowiskowej	59